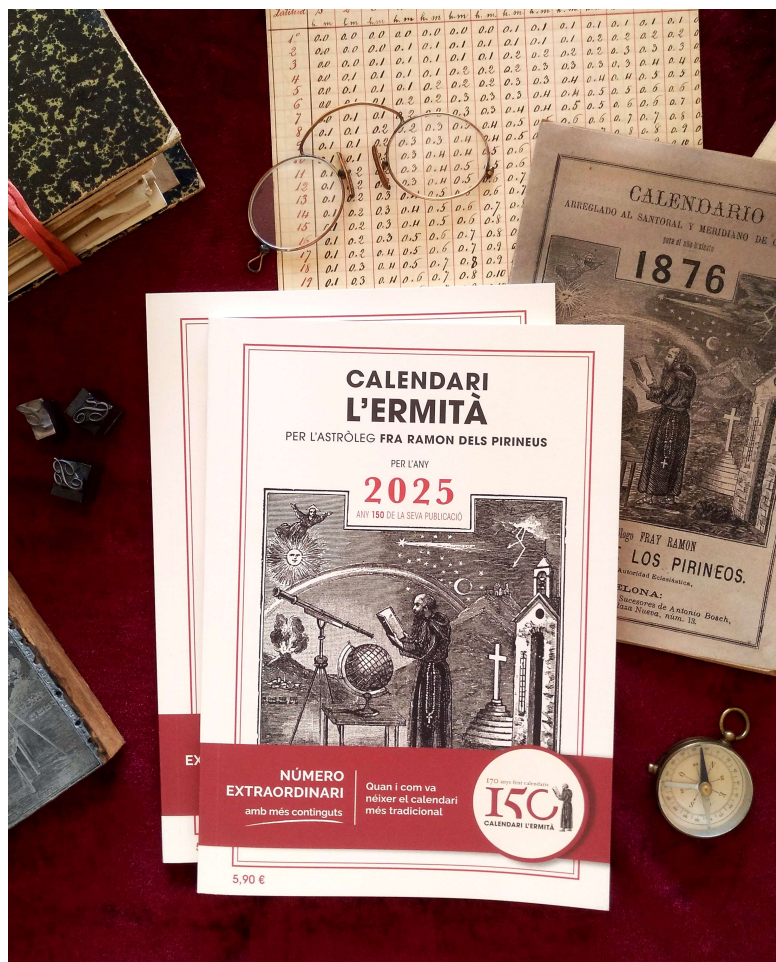

A partir de l'octubre 2024

150 anys del CALENDARI DE L'ERMITÀ

El 2025 el calendari més tradicional
celebra **150 anys d'història ininterrompuda** (1876-2025)
amb una **edició extraordinària** i diferents activitats

Amb articles sobre la història del *Calendari de l'Ermità*
i biografia inèdita del seu fundador.

Articles sobre altres efemèrides del 2025 amb la
col·laboració d'autors reconeguts.

Campanya d'adhesions als 150 anys i activitats especials:
presentacions, podcasts, exposició sobre calendaris tradicionals...

Calendari de l'Ermità

150 anys recollint la saviesa del món rural, la cultura popular i les tradicions

El **Calendari de l'Ermità** arriba com cada any puntual a la tardor, mantenint-se fidel a la seva **essència de publicació tradicional**. Enguany, però, ho fa d'una manera especial ja que la publicació arriba als **150 anys d'història ininterrompuda**.

Per aquest motiu, l'edició 2025 té un **format especial de llibret** on al costat dels continguts habituals, els lectors trobaran articles sobre la trajectòria del calendari, un apunt biogràfic inèdit sobre qui va ser el seu fundador i tot un conjunt d'escrits sobre altres efemèrides del 2025.

També inclou un petit **calendari a color** pel 2025 i la reproducció de dues **antigues felicitacions de Nadal col·leccionables**.

Edició especial 2025 amb més continguts

Com cada any, al **Calendari de l'Ermità** trobarem les clàssiques **informacions de caire més pràctic** com són les dades astronòmiques (sortida del sol i la lluna, eclipsis,...), el sant del dia (santoral català actualitzat) o la data de celebració de les festes majors, fires i mercats, juntament amb altres com les recomanacions pel bon conreu de l'hort i el jardí, les fruites i hortalisses de cada estació, les herbes remeieres, etc.

Però l'edició extraordinària del **Calendari de l'Ermità 2025** també presenta tota una sèrie d'**articles especials** que recuperen la **memòria històrica de la publicació** i es fan ressó d'**altres efemèrides del 2025**.

- **Apunt biogràfic inèdit** sobre Antoni Maria Morera, el fundador del *Calendari de l'Ermità*.
- **Història de 150 anys** del *Calendari de l'Ermità* (1876-2025) com a pervivent d'un calendari vuitcentista amb una trajectòria ininterrompuda.
- **Evocació** de l'època entorn el **1876**, any de la publicació del primer número.
- Mil·lenari de **Montserrat**
- Bicentenari dels Tres Tombs de Barcelona
- 2800 anys dels primers **Jocs Olímpics**
- Parèmies del 1800
- La tradició de felicitacions de Nadal
- Els inicis de la meteorologia catalana

En aquest número especial hi col·laboren **RECONEGUTS AUTORS** del món de la cultura com Amadeu Carbó, Tomàs Molina, fra Valentí Serra de Manresa, Víctor Pàmies, el senyor Marcel·lí Virgili, Xavier Cordoní, Víctor Baroja,...

Alguns dels articles es poden escoltar en **VERSIO ÀUDIO** a través d'un codi QR.

El **Calendari de l'Ermità** està adornat amb **imatges i gravats històrics** de dibuixants de la gran tradició il·lustrativa catalana i també inclou una selecció de **dites populars** vinculades als mesos de l'any.

Activitats especials amb motiu del 150^è aniversari

Edicions Morera, actual editora del tradicional *Calendari l'Ermità*, té previst dur a terme una sèrie d'activitats per celebrar l'efemèride dels 150 anys de la publicació. La intenció és difondre i posar en valor el calendari com una de les publicacions més antigues que es coneixen a la Península amb un trajectòria ininterrompuda i documentada, així com donar-li una major visibilitat, tot pensant en consolidar la seva pervivència en el futur.

Campanya d'adhesions 150 anys Calendari l'Ermità

Oberta a tothom, tant per professionals i estudiosos com al públic en general. També es poden adherir entitats, institucions i empreses. Formulari al web del calendari www.calendariermita.cat

Podcasts «Descobrim el calendari»

Sèrie de **10 podcasts divulgatius** que descobriran molts aspectes relacionats amb els calendaris tradicionals: a qui anaven destinats, qui els editava, quines temàtiques tractaven i perquè van ser tan populars. També tractaran altres temes com el paper de les dones editores i es comentaran calendaris singulars i moltes de les seves curiositats. Tot pensat per posar en valor aquest gènere editorial, poc conegut i estudiat. La producció dels podcasts anirà a càrrec d'Edicions Morera i l'acreditada emissora digital **Fes Ta Festa**, un referent en l'àmbit de la cultura popular i tradicional.

Conferències

Durant el darrer trimestre 2024 i principis de 2025, està previst oferir diferents xerrades al voltant de la història de la més que centenària publicació, que el contextualitzin dins del seu gènere i posin en valor la seva pervivència com a contrapunt a les publicacions d'estil més contemporani.

Exposició itinerant «Per no perdre el temps. Calendaris tradicionals, del món rural a la societat industrial»

Mostra que presenta de manera **divulgativa i molt gràfica** una aproximació al que va ser la producció de calendaris i almanacs durant tot el segle XIX i principis del segle XX, un gènere poc conegut i estudiat. El visitant veurà la gran varietat de capçaleres i formats de calendaris que van existir, les temàtiques i continguts més habituals, els principals centres editorials i el negoci que representaven. La mostra, de caràcter itinerant, ja ha estat vista a Barcelona, Taradell, Sant Fruitós de Bages, Sentmenat, Súria i Capellades.

L'actual *Calendari de l'Ermità* té el valor de ser l'únic calendari vuitcentista del qual tenim DOCUMENTADA la TRAJECTÒRIA ININTERROMPUDA des dels seus orígens, el 1876.

Al llarg dels seus 150 anys d'història, el calendari ha viscut diferents vicissituds que l'han fet evolucionar, però sempre mantenint-se FIDEL A LA SEVA ESSÈNCIA DE PUBLICACIÓ TRADICIONAL I POPULAR.
Potser aquí rau la clau de la seva pervivència.

El *Calendari de l'Ermità* és un CONTRAPUNT A LES PUBLICACIONS D'ESTIL MÉS CONTEMPORANI en un context en què es valora cada cop més allò tradicional i autèntic.

■

El *Calendari de l'Ermità* és a la venda a quioscs, papereries i llibreries de Catalunya i Andorra. També punts de venda a València, Balears i la Catalunya Nord.
Edicions en català i castellà

Un recorregut pels 150 anys d'història del *Calendari de l'Ermità*

1876. Neix el *Calendari de l'Ermità*, un calendari per als pobles de Catalunya

El *Calendario Ermitaño de los Pirineos* es publica per primera vegada el 1876, moment de màxima popularitat de calendaris i almanacs. El seu **fundador, Antoni Maria Morera**, home instruït i emprenedor, vol fer un calendari "per a tots els pobles de Catalunya" que es distingís dels seus competidors per oferir dades i informacions fiables en què el lector pogués confiar, especialment la gent del camp, a qui anava destinat majoritàriament.

Tant pels continguts com pel format senzill i el preu popular, el *Calendari de l'Ermità* és un bon **exemple del clàssic calendari vuitcentista**. Presentava les informacions més habituals, com les dades astronòmiques i religioses, els pronòstics meteorològics i el santoral que, en el cas de *l'Ermità*, l'editor complementava amb una acurada relació de festes majors, fires i mercats. També presentava una sèries d'escrits de temàtica astronòmica, "literària" i també remeiera, com el "*Repertorio de remedios contra los males más comunes de la vida*", un ampli recull de remeis naturals que més tard serien recopilats en forma de llibret.

LITERATURA DE CANYA I CORDILL

El *Calendari de l'Ermità* forma part de la coneguda com a **literatura de canya i cordill**, un gènere editorial que, a més dels calendaris i almanacs, inclou altres publicacions populars com els fulls de rengle, auques, goigs, vides de sants, romanços, contes, arguments còmics, episodis històrics o d'actualitat, etc. El terme *canya i cordill* es refereix a la manera com es feia la venda d'aquestes publicacions al carrer: es **penjaven en un cordill pinçades** amb un trosset de canya. Al segle XIX, calendaris i almanacs com el *Calendari de l'Ermità* **es venien** a les **llibreries** així com a altres **establiments ben diversos** com ara cistelleries, botigues de plats i olles, botigues d'ultramarins, de pesca salada, etc. Fins als primers anys del segle XX, també era molt habitual la **venda ambulat al carrer** i, segons testimonis gràfics, els venedors acostumaven a ser persones invidents.

Els successors que donen continuïtat al calendari

El 1893, a la mort del fundador, el seu fill **Joan Baptista Morera i Bargalló** (1849-1921) donarà continuïtat a la publicació però s'haurà d'enfrontar a un **litigi pels drets de la propietat intel·lectual** davant l'intent d'usurpació d'un altre editor, Antonio Millat, qui publicava un calendari amb el mateix nom. El 1895, l'Audiència de Barcelona va emetre sentència a favor de Morera. El 1908, Morera s'estableix en un petit local del número 12 de la desapareguda Plaça Nova de Barcelona, davant del Palau Episcopal, justament on ara hi ha el poema visual Bàrcino de Joan Brossa. Des d'allà edita el *Calendari l'Ermità* i la revista *La família*. Passen els anys i el calendari es manté gràcies a un públic fidel. L'editor anirà millorant els continguts, incorporarà reconeguts il·lustradors i començarà a incloure publicitat.

Després de la seva mort, l'any 1921, els seus fills, nets i besnets continuaran amb l'edició del calendari, no sense superar altres dificultats com la Guerra Civil -del 1937 fins al 1939, temps de persecució religiosa, passa a anomenar-se *El solitario de los Pirineos*- i els anys de la dictadura franquista.

CONTINGUTS QUE IDENTIFIQUEN el *Calendari l'Ermità*

- **Il·lustradors.** El 1910, el calendari incorpora uns magnífics gravats de dos reconeguts dibuixants i gravadors: **Pacià Ross**, que il·lustra les capçaleres dels mesos amb unes evocadores al·legories sobre les estacions i les feines del camp; i **Tomàs Argemí**, que s'encarrega de la portada i altres il·lustracions de l'interior.
- **Crònica Anual.** A partir del 1920 s'inclou la "Crònica anual", un apartat que recull els fets més destacats de l'actualitat de l'any anterior. Des de llavors, aquesta crònica s'ha anat publicant durant més de cent anys.
- **Centenaris.** Seguint l'interès per la crònica del pas del temps, en les darreres dècades el calendari va incorporar una secció en què es relacionen les efemèrides centenàries.

Edicions Morera, l'actual editora

L'any 2016, tot coincidint amb els 140 anys de publicació ininterrompuda, un dels rebesnets del fundador recull novament l'herència familiar de l'edició del calendari i crea el segell editorial **Edicions Morera** —dedicada a publicacions de cultura tradicional i popular—, en record del cognom familiar. El calendari es tradueix al català com a *Calendari de l'Ermità* i rep un nou impuls: es millora el disseny i s'amplien els continguts, però sempre mantenint la seva singularitat i el seu esperit de publicació tradicional. Potser aquesta **fidelitat als seus orígens** és un dels grans valors del calendari, un **element etnogràfic** que representa allò autèntic i «de tota la vida», cosa a la qual no volem renunciar en ple segle XXI.

→ **MÉS INFORMACIÓ** www.calendariermita.cat

→ **GALERIA D'IMATGES** www.calendariermita.cat/recursospremsa

